ความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Social AdaptiveAbilityof the First Year undergraduate Students at Mahasarakham University

อรนุช ศรีคำ[1], อุมาพร จันโสภา[2], วาสนา ยิ่งกำแหง[3]
OranutSrikham[1], UmapornJansopha[2], WassanaYingkamhang[3]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนิสิต และเปรียบเทียบความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่เรียนในคณะต่างกัน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 895 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือแบบวัดความสามารถในการปรับตัวของนิสิตชั้นปีที่ 1 แบ่งเป็น 5 ด้าน จำนวน 50 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ตั้งแต่ .507 ถึง 766 มีค่าความเชื่อมั่นรายด้าน ตั้งแต่ .712 ถึง .832 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวน

[1] นักวิชาการศึกษา คณะวิทยาการสารสนเทศ
[2] นักวิชาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ
[3] นักกิจการนิสิต คณะวิทยาการสารสนเทศ
[1] Academic Service Officer, Faculty of Informatics, Mahasarakham University
[2] Computer Technical Officer, Faculty of Informatics, Mahasarakham University
[3] Student Affairs Officer, Faculty of Informatics, Mahasarakham University

ทางเดียว (One way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธี LSD ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. ผลการศึกษาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมในระดับมาก รวม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการคบเพื่อน ด้านการเรียน ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ด้านที่พักอาศัย และด้านสภาพแวดล้อม โดยคณะที่มีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมสูงสุด คือ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะที่มีการปรับตัวทางสังคมต่ำ**สุด คือ คณะแพทยศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และ** 3.71ตามลำดับ

2. ผลการทดสอบความแตกต่างความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนิสิตที่เรียนต่างคณะกัน พบว่า มีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .01 เมื่อทดสอบรายคู่พบว่า นิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกับนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์มีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกับนิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครอง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ และคณะแพทยศาสตร์ นิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกับนิสิตวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ และคณะแพทยศาสตร์นิสิตวิทยาลัยดุริยางคศิลป์มีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกับนิสิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ และคณะแพทยศาสตร์ นิสิตคณะวิทยาศาสตร์มีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกับนิสิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ และคณะแพทยศาสตร์ นิสิตคณะวิทยาการสารสนเทศมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกับนิสิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ และคณะแพทยศาสตร์

คำสำคัญ : การปรับตัวทางสังคม, ความสามารถในการปรับตัวทางสังคม

Abstract

This research aims to studythe social adaptive ability of undergraduate students, and compare the social adaptiveabilityofthefirst year undergraduate studentsMahasarakham University from different faculties in semester 2, academic year 2555, with 895 students. Obtaining from the stratified random sampling and research tools used 5 rating scales assessment forms: adjustment ability scale of the first year undergraduate students divided into 5 parts consisting of 50 items with the power of discrimination for each item (r) from .507 to 766 and the reliability test from .712 to .832 . The statistics that used to analyze the data was the One way ANOVA and test for the average difference by LSD, the research found that

1. The result of social adaptive ability of the first year undergraduate students, Mahasarakham University was in high level included 5 parts ; making friend , studying , activity participation , accommodation , and environment .The faculty that had the highest social adaptive ability was the Faculty of Education and the faculty that had the lowest social adaptiveability was the Faculty of Medicine with an average 4.26 and 3.71 respectively.

2. The result of a different testing of a social adaptive ability of students from different faculties found that their social adaptiveabilities are different as well at the significant level .01. When experiment for the difference in pair found thatstudents from different faculties have the different social adaptiveabilitiessuch as Faculty of Humanities and Social Sciences have the different social adaptive abilities from College of Music, Faculty of Science, Faculty of Informatics and Faculty of Architecture Urban Design and Creative Arts. The Faculty of Education has the different social adaptive abilities from College of Politics and Governance and Faculty of Architecture Urban Design and Creative Arts. The Faculty of Medicine, College of Politics and Governancehave the different social adaptive abilities from College of Music and Faculty of Architecture

Urban Design and Creative Arts. The Faculty of Medicine, College of Music have the different social adaptive abilities from Faculty of Architecture Urban Design and Creative Arts. The Faculty of Medicine, Faculty of Science have the different social adaptive abilities from Faculty of Architecture Urban Design and Creative Arts. The Faculty of Medicine, and Faculty of Informatics have the different social adaptive abilities from Faculty of Architecture Urban Design and Creative Arts and Faculty of Medicine.

Keywords : Social Adjustment, Social AdjustmentAbility

บทนำ

สถาบันการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ บทบาทของการศึกษาจำเป็นต้องสอดแทรกให้สามารถเสริมสร้างความรู้ ความคิด ทักษะและทัศนคติ ช่วยให้รู้จักตนเองสามารถรู้จักและเข้าใจความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคมและสิ่งแวดล้อม มีความรู้ในการแก้ปัญหา เสริมสร้างชีวิตและสังคมให้ดีขึ้น การศึกษาระดับอุดมศึกษาเปลี่ยนแปลงไปจากระดับมัธยมศึกษามาก โดยเฉพาะผู้ที่เข้าศึกษาในปีแรกจะเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อมาก (สุดสวาท นามราษฎร์. 2539) สิ่งเหล่านี้ทำให้ต้องมีการปรับตัวต่อสถานการณ์และสิ่งแปลกใหม่หลายประการ จากระบบการเรียนที่มีอาจารย์ประจำชั้นคอยดูแลใกล้ชิดมาสู่โลกที่ค่อนข้างอิสระ จากการศึกษาในระดับมัธยมที่มีการตัดสินใจด้วยตนเองน้อยมาสู่การตัดสินใจด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ ต้องเลือกโปรแกรมเรียน เลือกวิชาเรียน พบกลุ่มเพื่อนใหม่ที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน ต้องพักอยู่ในห้องพักกับบุคคลอื่นที่แตกต่างไปจากการพักกับครอบครัว สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ต้องใช้ความพยายามในการปรับตัวอย่างมาก (สุภาพรรณ โคตรจรัส. 2534 : 42) การปรับตัวนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดชีวิต และช่วงที่สำคัญอีกช่วงหนึ่งคือ ช่วงวัยรุ่น (สถิต วงศ์สวรรค์. 2537 : 21) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัยรุ่นถือเป็นพัฒนาการที่สำคัญอีกประการหนึ่ง เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดกับเจตคติและพฤติกรรม วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทุกด้านอย่างมาก การปรับตัวทางสังคมเป็นสิ่งที่ สำคัญอีกอย่างหนึ่งความสามารถในการปรับตัว

เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้สามารถพัฒนาศักยภาพทางการเรียนของตนเองได้อย่างเต็มที่ สามารถปฏิบัติตัวต่อผู้อื่นเมื่ออยู่โรงเรียนได้เหมาะสม และดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่วนบุคคลที่ปรับตัวไม่ได้ก็จะก่อให้เกิดความไม่สบายใจ ท้อแท้ หมดหวัง เบื่อหน่าย วิตกกังวลหรือเครียดการปรับตัวจะช่วยบรรเทาความยุ่งยากใจให้ลดลง จนสามารถรักษาสมดุลของชีวิตไว้ได้ (นิภา นิธยายน. 2530 : 14) ในสังคมมหาวิทยาลัย นิสิตต้องเผชิญกับแรงกดดัน หรือแรงปะทะจากสภาพแวดล้อมที่แปลกใหม่หลายประการทั้งในชีวิตส่วนตัวและสังคม เช่น สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่เปลี่ยนไป การเข้ามาอยู่หอพักแทนการอาศัยอยู่กับบิดามารดา เพื่อนที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน และการเปลี่ยนระบบการเรียนที่มีอาจารย์ประจำชั้นคอยดูแลอย่างใกล้ชิด มาสู่ระบบที่ค่อนข้างเป็นอิสระต้องตัดสินใจด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ ต้องเลือกโปรแกรมเรียน วิชาเรียนด้วยตนเองเป็นต้น สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้นิสิตต้องใช้ความพยายามในการปรับตัวเป็นอย่างมาก

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจในเรื่องความสามารถการปรับตัวทางสังคม ของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาสารคามว่ามีการปรับตัวอย่างไรบ้าง เพื่อนำข้อมูลและผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้แนวทางในการเรียนรู้ในเรื่องการปรับตัวของนิสิต ด้านการเรียน การคบเพื่อน ที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อม และการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อช่วยเหลือให้นิสิตปรับตัวและลดปัญหาการลาออกการย้ายคณะ ย้ายสาขาวิชา หรือการไม่จบตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1.เพื่อศึกษาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. เพื่อเปรียบเทียบวิธีการปรับตัวทางสังคมของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามในด้านการเรียน การคบเพื่อน ที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมและการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตที่เรียนในคณะต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่เรียนในคณะต่างกัน มีวิธีการปรับตัวทางสังคมแต่ละด้านแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2555 โดยจำแนกตามกลุ่มรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 7 คณะกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 6 คณะ และกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 5 คณะ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามกลุ่มรูปแบบการจัดการเรียน โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ในแต่ละแผนการเรียนจำนวน 6 คณะรวมทั้งหมด 895 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ คณะที่เรียน แบ่งตามรูปแบบการจัดการเรียน

1. กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง และวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

2. กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาการสารสนเทศ และคณะสถาปัตยกรรมผังเมืองและนฤมิตศิลป์

3. กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่คณะแพทยศาสตร์ และเภสัชศาสตร์

3.2 ตัวแปรตาม คือความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยจำแนกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการเรียน ด้านการคบเพื่อน ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสภาพแวดล้อม และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในศึกษาความสามารถในการปรับตัวของนิสิตชั้นปีที่ 1 เป็นแบบวัดลักษณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความสามารถในการปรับตัวทางสังคมมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือแบบวัดความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 5 ด้าน ด้านละ 10 ข้อมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .057 ถึง .766 ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .712 ถึง .832

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน (S) ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2. การวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัย การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA)

หากพบว่ามีความแตกต่าง ทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธี LSD

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมสูง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการคบเพื่อน ด้านการเรียน ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ด้านที่พักอาศัย และด้านสภาพแวดล้อม ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.061 4.056 4.054 3.995 และ 3.994 ตามลำดับ โดยคณะที่มีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมสูงสุด คือ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะที่มีการปรับตัวทางสังคมต่ำ**สุด คือ คณะแพทยศาสตร์** มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และ 3.71

2. ผลการทดสอบความแตกต่างความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนิสิตที่เรียนต่างคณะกัน พบว่า มีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .01 ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการทดสอบความแตกต่างความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่เรียนต่างคณะกัน (ANOVA)

SOV	SS	df	MS	F	p-value
Between Groups	16.914	8	2.114	11.012	.000
Within Groups	170.101	886	.192		
Total	187.015	894			

เมื่อทดสอบรายคู่ของความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่เรียนต่างคณะกัน ด้วยวิธี LSD พบว่านิสิตที่เรียนในคณะต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตั้งแต่ .162 ถึง .557จำนวน 17 คู่ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกับคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ผังเมืองและนฤมิตศิลป์คณะศึกษาศาสตร์มีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกับวิทยาลัยการเมืองการปกครอง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ และคณะแพทยศาสตร์ วิทยาลัยการเมืองการปกครองมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกับวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ และคณะแพทยศาสตร์ วิทยาลัย ดุริยางคศิลป์มีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกับคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ และคณะแพทยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์มีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกับคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ และคณะแพทยศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกับคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ และคณะแพทยศาสตร์ ดังตาราง 2

ตาราง 2 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่เรียนต่างคณะกัน

คณะ	**ค่าเฉลี่ยรายคู่**								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. มนุษยศาสตร์		-.314**	-.047	-.297**	-.181**	-.162**	.189**	.242	-.148
2. ศึกษาศาสตร์			.268**	.018	.133	.152	.503**	.557**	.166
3. วิทยาลัยการเมืองการปกครอง				-.250**	-.134	-.115	.235**	.290**	-.102
4. วิทยาลัยดุริยางคศิลป์					.116	.135	.458**	.539**	.148
5. วิทยาศาสตร์						.019	.369**	.423**	.033
6. วิทยาการสารสนเทศ							.350**	.404**	.014
7. สถาปัตยกรรมศาสตร์ผังเมืองและนฤมิตศิลป์								.054	-.337
8. แพทยศาสตร์									-.390
9. เภสัชศาสตร์									

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ความสามารถในการปรับตัวด้านการเรียน การคบเพื่อน ที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อม และการเข้าร่วมกิจกรรม มีความสามารถในการการปรับตัวทางสังคมของนิสิตอยู่ในระดับสูง และนิสิตที่เรียนในคณะต่างกันมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ชนัดดา เพ็ชรประยูร (2549 : 62-64) ที่พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความสามารถในการปรับตัวในระดับสูง สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการจัดโครงการปฐมนิเทศให้นิสิตชั้นปีที่ 1 ทั้งในส่วนของมหาวิทยาลัยและคณะ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและรุ่นพี่ สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นการสร้างความเข้าใจในระบบการเรียน กฎ ระเบียบข้อบังคับต่างๆ แสดงว่า สิ่งเหล่านั้นเป็นตัวที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนิสิต เพราะนิสิตที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคามเป็นวัยที่อยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ โดยเฉพาะนิสิตชั้นปีที่ 1 ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงจากการเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาเป็นนิสิต ซึ่งทำให้นิสิตต้องมีการปรับตัวทางสังคมมากขึ้น ทั้งด้านการเรียน การอยู่ร่วมกับคนอื่น สภาพแวดล้อม เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตในการศึกษาตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยจนจบหลักสูตรได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ อิริคสัน (Erikson. 1968 : 192) นักจิตวิทยาสังคม กล่าวว่า การปรับตัวเป็นผลมาจากการที่บุคคลมีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะเอาชนะอุปสรรคหรือวิกฤตการณ์ ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงของการพัฒนา โดยอาศัยประสบการณ์ที่บุคคลได้เรียนรู้จากสภาพแวดล้อมทางสังคม มาแก้ไขอุปสรรคที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย การที่บุคคลไม่สามารถเอาชนะอุปสรรคในช่วงแรกของชีวิตได้ จะส่งผลให้แก้ไขอุปสรรคในช่วงต่อไปในชีวิตไม่ได้ด้วย ดังนั้นการปรับตัวของวัยรุ่นจึงขึ้นอยู่กับการปรับตัวขั้นแรก และการปรับตัวได้ดีในวัยรุ่นส่งผลให้บุคคลนั้นสามารถปรับตัวได้ดีในอนาคตด้วย ซึ่งวัยรุ่นเป็นช่วงแห่งการคบเพื่อน ให้ความสำคัญในการคบเพื่อน ตามทฤษฎีความสัมพันธ์ของ Elton Mayo (1954 : 126-130) ว่า บุคคลที่สามารถปรับตัวเข้ากับเกณฑ์และบุคคลที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันจะมีความสบายใจ ทำให้บรรยากาศในองค์กรเข้ากันได้อย่างดีที่สุด และได้รับความพอใจ

สูงสุด สอดคล้องกับ สมชาย ธัญธนกุล (2530 : 98-102) นักจิตวิทยา กล่าวว่า เด็กที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันมีความสนใจและจะมีอุดมคติคล้ายกัน วัยนี้จะมีความรู้สึกว่าการคบเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญมาก และกลุ่มเพื่อนก็จะมีอิทธิพลมาก เมื่อมีการรวมกลุ่มกันก็จะมีการสร้างกิจกรรมร่วมกันขึ้นมา รวมทั้งมีการสร้างกฎเกณฑ์ของกลุ่ม และจะชอบอยู่กันเป็นกลุ่ม สอดคล้องกับวิลาวัลย์ บุญชุ่ม (2550 : 50) กล่าวว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน เป็นการปฏิบัติของนักเรียนและเพื่อนที่ปฏิบัติต่อกันด้านการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันด้านการเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทางการเรียน ความห่วงใยใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เพื่อให้เกิดความสำเร็จ

2. ความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่เรียนในคณะต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกันการที่บุคคลปฏิบัติได้ตามระเบียบและกฎเกณฑ์ของสถาบันที่กำลังศึกษา ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ สามารถสร้างความสัมพันธ์และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รวมทั้งการทำความรู้จักกับเพื่อนใหม่ รู้จักเห็นอกเห็นใจ เคารพในสิทธิผู้อื่น วางตัวได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จะส่งผลต่อการปรับตัวทางสังคมด้วย นอกจากนี้การมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนและรุ่นพี่ก็เป็นปัจจัยอีกประการหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัว เนื่องจากนิสิตชั้นปีที่ 1 เป็นกลุ่มที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงจากพัฒนาการจากวัยเด็กมาเป็นกลุ่มวัยรุ่น และการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเรียนรูปแบบการใช้ชีวิตมาสู่ระดับมหาวิทยาลัย ทำให้ต้องประสบกับปัญหาต่างๆ ทำให้ต้องการที่พึ่ง ได้แก่ เพื่อนหรือรุ่นพี่ที่มาคอยให้คำแนะนำปรึกษา ถ้าได้กลุ่มเพื่อนหรือรุ่นพี่ที่ดีก็จะช่วยให้สามารถแก้ปัญหา และสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ที่เปลี่ยนแปลงได้ และทำให้นิสิตมีความมั่นใจในตนเอง มีความรู้สึกอบอุ่นสบายใจ ซึ่งจะส่งผลดีต่อการปรับตัวทางสังคมได้ ตามแนวคิดของ เฮอร์ล็อค (Hurlock. 1980 : 428) ว่าการปรับตัวทางสังคม เป็นความสำเร็จของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ปรับตัวให้เข้ากับบุคคลทั่วไปและกลุ่มบุคคลนั้นมีความเหมือนกันในลักษณะเฉาะบุคคลที่ปรับตัวได้ดีจะเรียนรู้ทักษะทางสังคมได้ดี เช่น ความสามารถในการเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น

ทั้งที่เป็นเพื่อนและคนแปลกหน้าและจะช่วยพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อสังคมด้วย ซึ่งสอดคล้อง พีรภาว์ ลิมปนวัสส์ (2549 : 116) ได้ศึกษา ความเครียด การจัดการความเครียด และการปรับตัวทางสังคมของนิสิต นักศึกษา มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า นิสิตที่มาจากคณะที่แตกต่างกัน มีการปรับตัวทางด้านสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากรูปแบบการเรียนการสอนในแต่ละคณะ วิธีการสอนของอาจารย์ และบรรยากาศการเรียนการสอนมีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 ด้านการเรียน ด้านการคบเพื่อน ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสภาพแวดล้อม และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม อยู่ในระดับสูง แต่ที่ต่ำ**สุด คือ** ความสามารถในการปรับตัวด้านสภาพแวดล้อม ดังนั้นอาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับนิสิต ควรส่งเสริมและตระหนักถึงความสำคัญด้านสภาพแวดล้อมของนิสิตให้เป็นบุคคลที่มีการปรับตัวทางสังคมที่ดี

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการปรับตัวด้านการคบเพื่อนอยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนิสิต ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้นิสิตตระหนักถึงการคบเพื่อนที่ดีเพื่อส่งผลดีต่อการปฏิบัติตนในทางที่ดี และการปรับตัวในสังคมที่ดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนิสิตแต่ละคณะ ในตัวแปรอื่น เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง ระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี เปรียบเทียบในคณะที่แตกต่างกัน

2.2 ควรมีการศึกษาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น อาจารย์ พนักงาน ลูกจ้าง ที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อให้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการปรับตัวทางสังคมของบุคคลดังกล่าวในการปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

ชนัดดา เพ็ชรประยูร. (2549). *ความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

นิภา นิธิยายน. (2530). *การปรับตัวและบุคลิกภาพ จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต.* กรุงเทพมหานคร : โอเอสปริ้นติ้งเฮาส์.

พีรภาว์ลิมปนวัสส์. (2549). *ความเครียด การจัดการความเครียด และการปรับตัวของนิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมชาย ธัญธนกุล. (2526). *จิตวิทยาวันรุ่น.* ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุภาพรรณ โคตรจรัส. (2534). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.* วิทยานิพนธ์ กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุดสวาท นามราษฎร์. (2539). *การศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น.* วิทยานิพนธ์. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อุษากร แซ่เหล้า. (2550). *ความเครียดและการปรับตัวของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.* ปริญญานิพนธ์ กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Erikson, Erik H. (1968). Identity Youth and Crisis. New York : W.W Norton company.

Elton, Mayo. (1954). The Human Problems of an Industrial Civilization. Boston : Harvard.

Hurlock, Elizabeth Bergner. (1974). Adolessent Development. New York : McGraw Hill Book.